

**• یادداشت •**  
**• محسن ایزدخواه •**

### چالش‌های جامعه کار گری

در قانون کار جمهوری اسلامی، روز کار گر تعطیل قلمداد شده‌است و همان گونه که امروزه هم می‌بینیم، در این ایام دیدارهایی از سسوی مقامات طراز اول با کارگران انجام می‌شود و کارگران و کارآفرینان نمونه انتخاب می‌شوند،اما باهمه این احترام‌ها و محبت‌های زبانی و عملی برای نیروی کار، کم‌اکنان چندین چالش بزرگ برای نیروی کار وجود دارد.امنیت شغلی یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های جامعه کار گری است.پس از پیروزی انقلاب اسلامی، تدوین کنندگان قانون کار، باین امید که اختیار اخراج بی‌رویه را از کارفرمایان بگیرند، فرایندهای سخت‌گیرانه‌ای برای اخراج در نظر گرفتند. درواقع هدف تدوین کنندگان این قانون حمایت از کارگران بود. تصویب این قانون کار جدید در مجمع تشخیص مصلحت نظام با اجرای قانون سیاست‌های تعدیل ساختاری، که اهدافی مانند بر چیدن موانع خصوصی سازی و بهبود فضای کسبو کار برای جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی را دنبال می‌کرد، هم‌زمان شد.اما در عمل به اقرار برخی مسؤولان وزارت کار و نمایندگان کار گری، در حال حاضر حدود ۷۵ درصد از قرار دادهای فعلی کار، در قالب قراردادهای موقت است. در قانون کار قبل از انقلاب، تشکل‌های صنفی در چارچوب دو مقاله بین‌المللی یعنی مقاله‌نامه‌های شماره ۷۸ و ۹۸ تنظیم شده‌بود در حالی که قانون کار جمهوری اسلامی ایران، مباحث سندیکا را کنار گذاشت و در فصل هفتم قانون کار سه تشکل شوراهای اسلامی کار، انجمن‌های صنفی و یک تشکل صنفی دیگر را به رسمیت شناخت. از آنجا که این قانون از ابتدا با چارچوب‌های مقاله‌نامه‌های بین‌المللی کار پذیرفته‌شده توسط ایران مخالف بود، باعث شده است شورای اسلامی کار، شورای مختلفی از نمایندگان کار گری و کارفرمای تشود که به‌رغم همه دستوراوردها نتوانسته است توان چانه‌زنی آن‌ها را تقویت کند. به رسمیت شناخته نشدن اعتصاب، یکی دیگر از نکاتی است که در قانون کار وجود دارد. در همه مقاله‌نامه‌های بین‌المللی و در کشورهای توسعه‌یافته، حق اعتصاب نیروی کار به رسمیت شناخته شده است. گرچه اکنون جامعه کار گری و کارفرمایی به این پختگی و وسعت دید رسیده‌اند که تعارض و در مقابل هم ایستادن، نمی‌تواند اهداف تولید و بنگاه اقتصادی را به پیش ببرد، اما با وجود این، باز هم اعتصاب یکی از اصول پذیرفته‌شده در حقوق کار است و به دلیل اینکه در قانون کار این اصل به رسمیت شناخته نشده، تجمع و اعتراض به شرایط کار، ممنوع و جرم تلقی شود. در کنار این مسئله، یکی دیگر از چالش‌ها و نگرانی‌های بزرگ جامعه کار گری، به‌ویژه از سال ۶۸ به بعد، مقوله خصوصی سازی با کم‌توجهی به منافع کارگران و روندهای حمایت قانونی از نیروی کار بوده‌است. الگوهای موفق در برخی کشورهای همسایه در این زمینه وجود دارد مثلا در زمان خصوصی سازی، در قراردادهای واگذاری، خریدار ملزم به تشکیل صندوق‌هایی شده است که بخشی از درآمدهای کارخانه در آن صندوق واریز شود تا نیروی کار مازاد را از محل این منابع تحت حمایت قرار دهند. اما خصوصی سازی در ایران برای نیروی کار به یک کابوس تبدیل شده است. یکی از چالش‌های بزرگ دیگری که جامعه کار گری با آن روبرو است، نداشتن تشکل‌های صنفی قدرتمند، فراگیر و مقبول است. تشکل صنفی جامعه کار گری باید دارای سه خصیصه باشد: اول اینکه شکل گیری تشکل باید بر اساس مقاله‌نامه‌های چپانی شماره ۷۸ و ۹۸ باشد. قرار نیست افرادی که می‌خواهند از حقوق صنفی نیروی کار دفاع کنند، ممیزی شوند. رنگ، نژاد، مذهب و جنسیت نباید هیچ دخالتی در انتخاب نمایندگان تشکل‌های کار گری داشته باشد. دوم اینکه باید مقبولیت و فراگیری داشته باشند. مسئله سوم، قدرت چانه‌زنی است. قدرت چانه‌زنی برای نیروی کار و نمایندگان آن‌ها بسیار ضعیف است. اگر قرار است به نیروی کار توجه شود و این سنگ‌نشینان جبهه تولید مورد توجه قرار گیرند، باید تشکل‌ها مطابق استانداردهایی که اشاره شد، شکل بگیرد. چالش بزرگ دیگر برای جامعه کار گری، مخاطره‌آمیز شدن روند پیشی گرفتن مصارف بر منابع سازمان تامین اجتماعی است. ما در حال حاضر حدود ۱۸ صندوق بازنشستگی داریم که از این تعداد، چهار صندوق نقش کلیدی دارند. ۹۶ درصد افراد تحت پوشش بیمه، زیر نظر چهار صندوق بزرگ بیمه و بازنشستگی هستند: سازمان تامین اجتماعی، صندوق بازنشستگی کشوری، صندوق بازنشستگی نیروهای مسلح و صندوق بیمه روستاییان و عشایر. در میان این چهار صندوق که ۹۶ درصد بیمه‌شدگان جامعه را تحت پوشش دارند، سهم سازمان تامین اجتماعی ۷۵ درصد است. صندوق تامین اجتماعی که بیش از ۱۳ میلیون بیمه‌شده اصلی و مطابق آمارهای رسمی نزدیک به ۴۰ میلیون بیمه‌شده اصلی و تبعی را تحت پوشش قرار داده است و به بیش از ۵/۲ میلیون نفر مستمری می‌پردازد، می‌تواند بار دولت باشد و عوارض مشکلات آن می‌تواند بار دولت شود. جامعه کار گری حق دارد دغدغه تامین اجتماعی و آینده خود را داشته باشد.

کارشناس بیمه‌های اجتماعی این یادداشت از سخنرانی ایشان در نشست «چالش‌های پیش‌روی جامعه کار گری ایران» استخراج شده است

### ۲۵۰ هزار کار گر فصلی تحت پوشش تامین اجتماعی‌اند

معاون فنی و درآمد سازمان تامین اجتماعی از ارائه خدمات این سازمان به ۲۵۰ هزار کار گر فصلی خبر داد. محمدحسن زدا بیان اینکه کارگران فصلی تحت پوشش این سازمان در کارگاه‌های مشمول قانون کار به فعالیت می‌پردازند، افزود: «این نوع کارگران در فصول معینی کار می‌کنند و از این نظر با کارگران فصلی حوزه کشاورزی و صنایع وابسته که از خدمات صندوق بیمه روستاییان و عشایر استفاده می‌کنند و همین‌طور کارگران ساختمانی تفاوت دارند.» زدا ادامه داد: «کارگران فصلی تحت پوشش سازمان تامین اجتماعی از حمایت‌های قانونی این سازمان برخوردارند و در برخی از کارگاه‌های بزرگ مزیایایی هم برای آن‌ها پیش‌بینی شده تا در تمامی ایام سال بتوانند از خدمات سازمان به صورت اختیاری استفاده کنند.»

### ۰۴ | کتینه‌نو

نظرات دکتر نوربخش در همایش تبیین اهداف و خط‌مشی‌های سازمان:

## شروع سال ۹۵ با بودجه ۷۲ هزار میلیارد تومانی



مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی در همایش تبیین اهداف و خط‌مشی‌های سال ۹۵ این سازمان گفت: «مدیران و کارکنان این سازمان سال‌ها جدید را با برنامه‌بودجه مشخص شروع کرده‌اند و این موضوع موجب ارائه خدمات مناسب‌تر به جمعیت تحت پوشش سازمان تامین اجتماعی می‌شود.» دکتر سید تقی نوربخش تصویب برنامه‌بودجه ۷۲ هزار میلیارد تومانی سال ۹۵ این سازمان را اقدامی مهم و بسیار مناسب ارزیابی کرد و اظهار داشت: «برای یک سازمان بسیار مهم است که از ابتدای سال

دکتر رضاراعی، قائم‌مقام مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی:

## تامین اجتماعی نماد مهم اقتصاد مقاومتی است



قائم‌مقام مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی در همایش تبیین اهداف و خط‌مشی‌های سال ۹۵ این سازمان گفت: «سازمان تامین اجتماعی نماد مهم اقتصاد مقاومتی است که اقدام و عمل در زمینه اقتصاد مقاومتی را از سال ۹۴ آغاز کرده و در این زمینه از اکثر نهادهای پیشگام‌تر بوده است.» دکتر رضا Raei تأمل و توان نیروهای انسانی و مدیریتی برای تغییرات در سازمان تامین اجتماعی را بسیار تأثیرگذار دانست و با بیان اینکه تامین اجتماعی در بحث تغییرات با اهداف مشخص

توفیقات خوبی داشته است، اظهار داشت: «در هیچ سازمانی تغییری رخ نمی‌دهد مگر آنکه نیروی انسانی و مدیریت، تغییر را بخواهد و از آن حمایت کند.»

قائم‌مقام مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی تصریح کرد: «طی دو سال گذشته تمایل و توان مدیریت سازمان برای اعمال تغییرات بالا بود و توجه به برنامه‌ریزی استراتژیک از مهم‌ترین این تغییرات بوده است.» وی با اشاره به تصویب بودجه سال ۹۵ سازمان تامین اجتماعی، گفت: «بودجه سال جاری این سازمان که توسط نیروهای کارشناسی تهیه شده، مبتنی بر برنامه‌ریزی استراتژیک و عملیات کارشناسی است و افتخار این سازمان محسوب می‌شود.»

راعی اضافه کرد: «یکی از تغییراتی که در آستانه آن هستیم بحث ساختار سازمانی است. ساختار سازمانی باید به‌گونه‌ای باشد که این سازمان بزرگ را برای سال‌های آینده راهبری کند.» وی ضمن تقدیر از کارکنان و مدیران سازمان تامین اجتماعی که در سال گذشته برای حفظ اقتدار و کرامت این سازمان تلاش و ایثار کردند، گفت: «مدیران سازمان تامین اجتماعی در پیشگاه خداوند و مردم مسئول هستند که در راه خدمت صادقانه به مردم و بیمه‌شدگان و مستمری‌بگیران، تمام توان خود را بکار گیرند.»

# ویس‌شیره

هفته کار و کارگر-دیالوگ

دکتر کبریایی‌زاده، رئیس هیئت‌مدیره سازمان تامین اجتماعی عنوان کرد:

## ۸۰ درصد هزینه‌ها در ۳ درصد خدمات پاراکلینیکی



رئیس هیئت‌مدیره سازمان تامین اجتماعی در همایش تبیین اهداف و خط‌مشی‌های سال ۹۵ این سازمان گفت: «تاکید این سازمان در سال جاری، مدیریت صحیح منابع و افزایش بهره‌وری است.» دکتر عباس کبریایی‌زاده با بیان اینکه تدوین به‌موقع برنامه عملیاتی و تدوین بودجه سال ۱۳۹۵ بر اساس آن اقدامی قابل تقدیر است، اظهار داشت: «در هیئت‌مدیره سازمان تامین اجتماعی برای تصویب به‌وقع بودجه سال ۹۵ سازمان تلاش زیادی شد و خوش‌حالم که برای سومین سال پیاپی،

محسن سرخو، عضو هیئت‌مدیره سازمان تامین اجتماعی:

## اقتصاد مقاومتی، اقتصاد ریاضتی نیست!



عضو هیئت‌مدیره سازمان تامین اجتماعی در همایش تبیین اهداف و خط‌مشی‌های سال ۹۵ سازمان تامین اجتماعی، ضمن تبریک هفته کار و کارگر گفت: «کارگران سهامداران اصلی این سازمان هستند. امیدواریم امانتدار خوب و عرضه‌کننده خدمات شایسته‌ای به این اقشار باشیم.» محسن سرخو با بیان اینکه در سال گذشته، برنامه‌های موثر و خوبی در بخش‌های بیمه‌ای، درمانی، اقتصادی و فرهنگی این سازمان اجرا شده است، در خصوص جزئیات بودجه سال

همایش تبیین اهداف و خط‌مشی‌های سال ۱۳۹۵ بر گزار شد

## معاونان تامین اجتماعی

## چه گفتند؟



خدمات درمانی سازمان هزینه کردند.» وی ادامه داد: «در حال حاضر مقرری بیمه بیکاری افراد مشمول این حمایت به صورت متمرکز پرداخت می‌شود و در سال جاری و طی ماه‌های آینده برنامه پرداخت مستمری بازنشستگان عزیز نیز به صورت متمرکز صورت خواهد گرفت.»

■ **افزایش ۵ برابری اعطای تسهیلات برای بیمه‌شدگان**

معاون اداری و مالی سازمان تامین اجتماعی در این پتل اظهار داشت: «در نتیجه تلاش مدیران استانی و همکاران سازمان در سراسر کشور، تمامی تعهدات سازمان در قبال بیمه‌شدگان و مستمری‌بگیران طی سال گذشته در زمان مناسب انجام شد.» رحیم اردلان ابلاغ بودجه سال ۹۵ سازمان



یکشنبه ● ۱۲ اردیبهشت ۱۳۹۵ ● شماره پنجاه و یک

A T I U E H N O

۹۵ سازمان تامین اجتماعی اظهار داشت: «در این بودجه، که

طبق زمانبندی در موعد مقرر به مراجع ذیصلاح ارائه و تصویب شد، برنامه عملیاتی مورد تأکید قرار گرفته است.» وی افزود: «همچنین احصای فعالیت‌ها و زمان‌بندی و کنترل و ارزیابی آن‌ها در بودجه سال جاری سازمان تامین اجتماعی مورد توجه قرار گرفته است.» سرخو با تأکید بر اینکه از اواخر سال ۹۲ تاکنون قبل از ورود به سال جدید، بودجه به هیئت‌مدیره سازمان ارائه شده است، گفت: «در مدیریت فلی از ابتدای هر سال، سازمان دارای بودجه مصوب بوده که امتیاز بزرگی است.» عضو هیئت‌مدیره سازمان تامین اجتماعی در خصوص اقتصاد مقاومتی گفت: «برخی به‌اشتباه اقتصاد مقاومتی را اقتصاد ریاضتی می‌شمارند. در صورتی که در اقتصاد مقاومتی بهینه‌سازی هزینه‌ها در کنار اتکا به تولید داخلی و توانایی‌های ملی مورد توجه است.» سرخو با اشاره به مشکلات اقتصادی کشور و سازمان تامین اجتماعی در سال گذشته گفت: «با این حال، مستمری بازنشستگان به‌طور مستمر و بدون تأخیر پرداخت شد. امسال نیز توسعه بخش فن‌آوری اطلاعات، ارائه خدمات بهینه به بیمه‌شدگان و بازنشستگان و همچنین کارآمدی و بهره‌وری روزافزون بخش‌های سرمایه‌گذاری و اقتصادی مورد تأکید است.»

■ **گفت‌مان سازی در حوزه اقتصاد مقاومتی**

معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان تامین اجتماعی نیز در این پتل گفت: «گفت‌مان سازی در حوزه اقتصاد مقاومتی با تأکید بر بیمه و تامین اجتماعی از مهم‌ترین برنامه‌هایی است که در این معاونت دنبال می‌شود.» منصور اعتصامی با بیان اینکه بخشی از فعالیت‌های معاونت فرهنگی و اجتماعی در سازمان تامین اجتماعی معطوف به تسهیل عملکرد سایر حوزه‌های سازمان است، گفت: «مهم‌ترین برنامه‌ای که در این معاونت در دستور کار گرفته و دنبال می‌شود، فرهنگ‌سازی در حوزه بیمه و تامین اجتماعی است که در این رابطه وارد شدن مفاهیم بیمه و تامین اجتماعی در کتب درسی دنبال می‌شود.» منصور اعتصامی افزود: «در این رابطه از تجربیات سایر کشورها نیز استفاده شده و با وزارت آموزش و پرورش و سازمان تالیف کتب درسی نیز در حال رابزنی و همکاری هستیم. به همین منظور هم سال گذشته نشست‌هایی در ۵۸ دانشگاه سراسر کشور برگزار کردیم که در سال جاری نیز تداوم خواهد یافت.» معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان تامین اجتماعی در ادامه به نقش و عملکرد موضوعی حوزه فرهنگی در سازمان تامین اجتماعی پرداخت و گفت: «باید فرهنگ پاسخگویی و رفتار صحیح با مخاطبان را در همه سطوح سازمان مورد توجه قرار دهیم.»